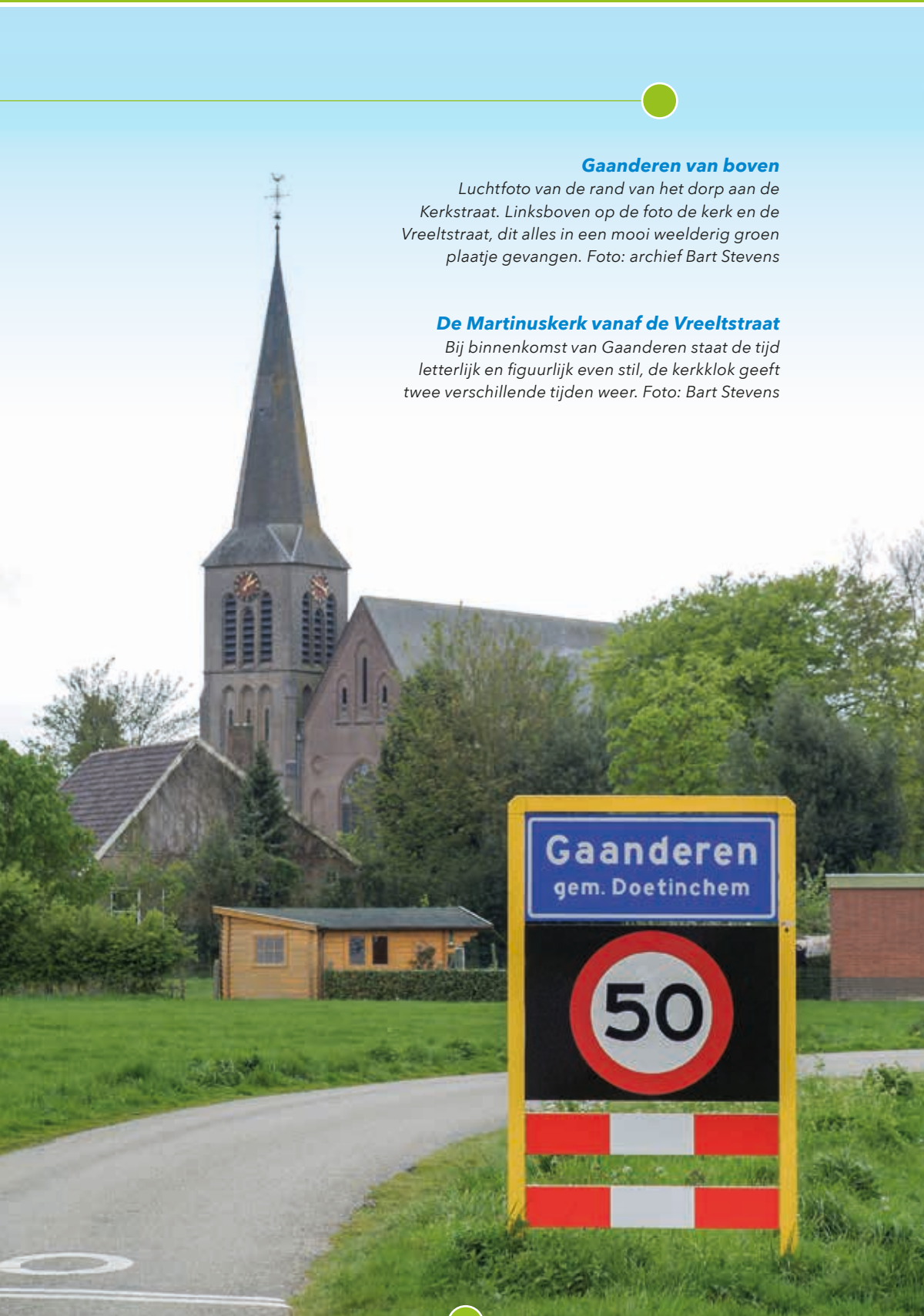

Mede mogelijk gemaakt door:
Dorpsraad Gaanderen, Wijknetwerk
Gaanderen en Rabobank Graafschap

brochure **Naoberschap** Welkom in Gaanderen! Voor Gaandernaren, door Gaandernaren

Gaanderen van boven

Luchtfoto van de rand van het dorp aan de Kerkstraat. Linksboven op de foto de kerk en de Vreeltstraat, dit alles in een mooi weelderig groen plaatje gevangen. Foto: archief Bart Stevens

De Martinuskerk vanaf de Vreeltstraat

Bij binnenkomst van Gaanderen staat de tijd letterlijk en figuurlijk even stil, de kerkklok geeft twee verschillende tijden weer. Foto: Bart Stevens

Welkom in Gaanderen!

Hierbij heten we je namens de Dorpsraad Gaanderen van harte welkom in dit prachtige, groene en gezellige dorp! In deze brochure kun je handige informatie vinden met betrekking tot Gaanderen.

Bijvoorbeeld welke supermarkten zijn er, waar je de huisarts kunt vinden, hoe het openbaar vervoer is geregeld en wat er van je wordt verwacht met het ophalen van huisvuil en tuinonderhoud. Ook lees je waar je naar toe kunt als je vragen hebt, over welk onderwerp dan ook. Of misschien wil jij je wel aansluiten bij één van de vele sport- of culturele verenigingen die Gaanderen rijk is. In bijlage 2 vind je meer informatie over de voorzieningen en faciliteiten die Gaanderen te bieden heeft.

We vinden het erg belangrijk dat jij je thuis voelt in Gaanderen en het zogeheten "Naoberschap"-gevoel meekrijgt. "Naoberschap" is een Achterhoeks begrip wat al generaties teruggaat en eigenlijk neerkomt op: beter een goede buur dan een verre vriend. Verbinding met je burens en dorpsgenoten is belangrijk. Je staat er niet alleen voor. En samen kunnen we het in Gaanderen leuker maken.

Ben je benieuwd naar hoe het dorp Gaanderen is ontstaan en welke belangrijke rol de ijzerindustrie hierin gespeeld heeft? Zie bijlage 1.

Waarom deze Naoberschapsbrochure?

Gaanderen heeft zich in de loop der eeuwen ontwikkeld tot een dorp. In het verleden stonden er groepjes boerderijen, 'Droebels' genaamd. Men was vroeger zeer op elkaar aangewezen. Denk aan het binnenhalen van de oogst, het gezamenlijk weiden van het vee, het gezamenlijke beheer van de dorpspomp, etc. Met de buurt werd lief en leed gedeeld. Oorspronkelijk had men acht burens nodig voor het dragen van een kist naar de begrafenis. Later verwaterde het aantal van acht. "Buurt maken" is één van de tradities die in Gaanderen nog springlevend is. De bovengenoemde punten vallen onder Naoberschap: het onvoorwaardelijk naar elkaar omkijken en samenleven. Niet iedereen is bekend met dit begrip, waardoor normen en waarden tussen inwoners onderling kunnen verschillen. Hopelijk kan deze brochure daarin ondersteuning bieden en bijdragen aan de saamhorigheid in het mooie dorp Gaanderen.

Inhoudsopgave

• Afvalbeleid	5
• Tuinonderhoud	7
• Probeer overlast te voorkomen of te beperken & Weetjes over Gaanderen	9
• Bijlage 1: Het dorp Gaanderen	11
• Bijlage 2: Voorzieningen en faciliteiten	15
• Bijlage 3: Tuinieren is goed voor je	25

De tekst in de Naoberschapsbrochure met betrekking tot de historie van Gaanderen komt grotendeels van het Wikipedia-artikel Gaanderen. Deze tekst is beschikbaar onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen. De oorspronkelijke tekst is te vinden onder de url: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Gaanderen>. De Naoberschapsbrochure is niet bestemd voor commerciële doeleinden.

Warme ochtendgloed

De ochtendzon schijnt door de mist over de Tuinstraat in Gaanderen. Het zachte licht en de rustige omgeving laten mooi zien hoe de dag begint op het platteland. Foto: Jeroen de Jong

"Buurt maken" Ons advies: **Bouw een goed contact op met jouw burens.**

Een nieuwkomer in de buurt doet er goed aan om buurt te maken, oftewel je naobers (burens) uit te nodigen en kennis met ze te maken. Dat hoeft natuurlijk niet meteen. Als je buurt maakt dan hoor je erbij. Je leert meteen je burens kennen. Je kunt dan op steun rekenen en je staat er niet alleen voor. De zogenoemde "naoberplicht" ging vroeger heel ver (tot aan het verzorgen, zoals eerder genoemd, van een uitvaart toe), maar tegenwoordig zijn de banden wat losser.

Scan the QR code for the English version:

Afvalbeleid

In Gaanderen wordt afval, net als in de rest van de gemeente, gescheiden ingezameld. Laagbouwwoningen maken gebruik van containers bij huis. Hoogbouwwoningen maken gebruik van ondergrondse containers of verzamelcontainers. Daarnaast kunnen inwoners veel afval en huisraad gratis wegbrengen.

- Plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (PBD) wordt bij laagbouwwoningen maandelijks in containers ingezameld. De meeste hoogbouwwoningen bieden PBD wekelijks aan in zakken.
- Groente-, fruit-, en tuinafval + etensresten (GFT+E) wordt tweewekelijks in containers ingezameld bij laagbouwwoningen. Bij de meeste hoogbouwwoningen staan verzamelcontainers voor GFT+E.
- Papier wordt maandelijks in containers ingezameld bij laagbouwwoningen. Zowel hoog- als laagbouwwoningen kunnen gebruik maken van ondergrondse containers voor papier in de buurt.
- Glas en textiel breng je naar ondergrondse containers in de buurt.
- Huisraad (zowel kapot als heel) breng je gratis naar kringloop Aktief in Doetinchem. Je kunt het ook gratis laten ophalen.
- Overig grof huishoudelijk restafval breng je naar het Buha brengpunt in Doetinchem. Het meeste afval kun je gratis brengen. Voor bijvoorbeeld puin, hout e.d. betaal je een tarief per m³.
- Restafval wordt bij laagbouwwoningen maandelijks in containers ingezameld. Bewoners van hoogbouwwoningen brengen hun restafval in zakken (60 liter) naar ondergrondse containers. Deze zijn te openen met een afvalpas. Je betaalt per keer dat je restafval aanbiedt.

De kosten voor het ophalen van het afval betaal je via de Afvalstoffenheffing. Je betaalt een vast bedrag per jaar en daarnaast een bedrag per keer dat je restafval aanbiedt. Voor het aanbieden van PBD (oranje), GFT+E (groen), papier (blauw), glas (geel) en textiel (paars) betaal je niets extra.

Op **www.buha.nl** kun je terecht voor de inzamelkalender, het aanvragen of ruilen van containers, het aanvragen van een nieuwe afvalpas en andere informatie over het aanbieden van jouw afval.

Tuintje bij De Pol

Achter het blauwe bord staat een bankje, een heerlijk plekje om even te zitten tussen de bloemen en planten.
Foto: Patrick Helming

Tuinonderhoud

De inwoners van Gaanderen zijn over het algemeen best trots op hun tuin. Vroeger was er zelfs een jaarlijkse verkiezing van wie de mooiste tuin had. Het is voor de inwoners van Gaanderen een doorn in het oog dat er steeds meer tuinen slecht worden onderhouden.

Het onkruid staat hoog en het aanzicht van de straat raakt ontsierd. Het is wenselijk om de tuin van je woning te onderhouden. En dat is ook nog goed voor je. **Zie bijlage 3.**

Voor het onderhouden van de tuin heb je misschien gereedschap nodig, zoals een schop, een schoffel, een hark, of een bezem. Heb je dit niet? Wellicht wil een buurman of buurvrouw je daarbij helpen en het gereedschap aan je uitlenen.

Probeer zoveel mogelijk rekening te houden met onderstaande:

- *Zorg dat er geen planten en struiken over het trottoir groeien. Het trottoir kan glad worden en voetgangers kunnen uitglijden.*
- *In de winter is het wenselijk om het deel van het trottoir voor je huis sneeuwvrij te houden. Dan kunnen burens en bijvoorbeeld postbodes veilig gebruik maken van het trottoir.*

De laatste restjes sneeuw

Met de kinderen over de stoep, snel nog even een voetstap in de sneeuw zetten nu het nog kan.

Foto: Bart Stevens

Serene rust

Een majestueuze boom steekt af tegen een heldere, koude zonsopkomst in de Vreeltstraat te Gaanderen. De ochtendmist zweeft laag over het weiland en vangt het zachte licht van de opkomende zon.

Foto: Jeroen de Jong

Probeer overlast te voorkomen of te beperken

Ook jouw burenen willen graag genieten van hun rust. Even lekker TV kunnen kijken, even genieten van de zon in de tuin, enzovoorts. Harde muziek, hard dichtslaande (kast)deuren, tot 's avonds laat schreeuwende en jengelende kinderen op straat, etcetera kan als overlast ervaren worden en tot irritatie leiden bij jouw burenen.

Niet iedereen heeft behoefte aan een hechte burenbond. Toch is het een kleine moeite om je burenen even vriendelijk te groeten of om af en toe even een praatje met ze te maken. Deze kleine contactmomenten scheppen verbinding, waardoor er minder snel ruzie ontstaat. Als er toch sprake is van burenoverlast, is de drempel om dit bij je burenen aan te kaarten lager. Probeer zo veel mogelijk (geluids)overlast te voorkomen zodat er ook minder kans is op burenoverlast.

Het klinkt eenvoudig, maar toch adviseren wij het nogmaals: zorg voor een goede relatie met je burenen.

Weetjes over Gaanderen, wist je dat...

Kermis Gaanderen, het dorpsfeest van Gaanderen, jaarlijks in het tweede weekend van september gehouden wordt? Zowel jong als oud viert vier dagen feest!

Wanneer iemand de leeftijd van 50 jaar bereikt, er vaak een grote pop (Abraham of Sarah) bij huis geplaatst wordt?

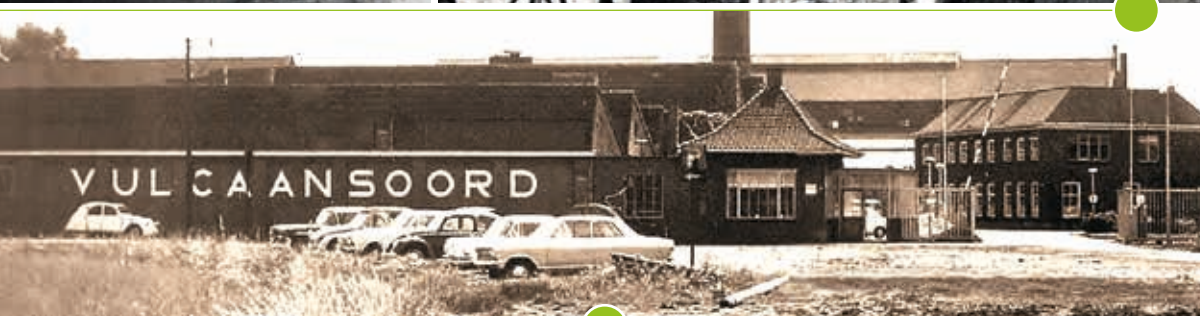
Er regelmatig door verenigingen acties worden gehouden? Denk aan een actie om sinaasappels te verkopen, of speculaas, of geraniums. Hiermee wordt geld opgehaald voor de verenigingen.

Er op elke eerste maandag van de maand om 12:00 uur 's middags sirenes te horen zijn. Dit is een test van de overheid en geen reden tot paniek.

Een stukje historie

Een luchtfoto uit 1950 met de rand van het dorp Neerlandia-Pelgrim, daarachter de spoorlijn, boerderijen en boerenakkers met schoven. Onder een foto van Vulcaansoord in de jaren zestig. De klok werd in 1937 geschonken door Gaanderense bedrijven i.v.m. het huwelijk van prinses Juliana en prins Bernhard, deze is nog steeds te bewonderen bij het Ganderije. Nog een leuk weetje, Gaanderen telde vroeger 16 bakkers en 19 café's.

Foto's: uit het archief van Bart Stevens

Bijlage 1: Het dorp Gaanderen

Gaanderen is een dorp in de gemeente Doetinchem, gelegen in de Nederlandse provincie Gelderland. Het dorp grenst aan Terborg en heeft circa 5.700 inwoners.

Ontstaan

Gaanderen is ontstaan in de twaalfde eeuw. Destijds werd het dorp Gernere genoemd, naar de duinen die het land tegen de Oude IJssel beschermden. Gernere zou zijn afgeleid van de woorden gér en laar, die "spitse heuvelrij" betekenen. In de zeventiende eeuw werd de plaats, die toen ongeveer 120 inwoners en 20 boerderijen telde, een van de vijf buurtschappen van Doetinchem. Het gebied werd 'Gander' genoemd.

Aan het eind van de achttiende eeuw begon voor Gander een periode van bosbouw. Veel eiken werden er gekapt, wat betekende dat er nieuwe arbeiders nodig waren. Velen van hen vestigden zich in het gebied en zo ontstond het dorp 'Gaanderen'. Bestuurlijk vormde Gaanderen samen met enkele buurtschappen de gemeente Ambt Doetinchem totdat deze gemeente met de ernaast gelegen buurgemeente Stad Doetinchem fuseerde tot de huidige gemeente Doetinchem.

Er lopen langs en door het dorp twee beken, de Akkermansbeek en de Bielheimerbeek, die beide uitmonden in de Oude IJssel. De Bielheimerbeek dankt haar naam aan het klooster Bethlehem, dat vroeger aan de beek lag. De loop van de Bielheimerbeek is verlegd. De 'oude' Bielheimerbeek is een klein stroompje, de huidige Bielheimerbeek ligt zo'n 200 meter naar het oosten en is beduidend breder.

IJzerindustrie

In het gebied rond Gaanderen is veel ijzeroer aanwezig. De beken konden waterkracht leveren en er was voldoende hout voor de bij ijzerfabricage benodigde houtskool. Zo kon Gaanderen zich tot ijzerdorp ontwikkelen. In 1689 stichtte Josias Olmius aan de Bielheimerbeek de eerste Nederlandse ijzergieterij, de Rekhemse hut genaamd. Hier werden bommen, kogels, handgranaten en huishoudelijke voorwerpen gemaakt. In 1821 werd aan de Akkermansbeek, op de grens met Terborg, de ijzergieterij Vulcaansoord opgericht, later een groot bedrijf dat vrijwel het hele dorp

werk bood, het ging echter in 1977 door zwendel en mismanagement failliet. In de twintigste eeuw kwam er nog meer metaalindustrie, met bedrijven als Neerlandia, Pelgrim (pannen, (gas)kachels, keukenapparatuur), Ferro Techniek (emailleerfabriek) en Senten/SeGa (kleine metaalwarenfabriek). Pelgrim is in de jaren tachtig van de 20e eeuw overgenomen door concurrent ATAG en na enkele jaren werd de fabriek verhuisd naar een nieuwe locatie in Duiven, een behoorlijke aderlating voor de werkgelegenheid in het dorp. Alleen Ferro is tegenwoordig nog in vol bedrijf. De verlaten Pelgrimfabriek is gesloopt en op het enorm grote vrijgekomen terrein is het verzorgingshuis Pelgrim gerealiseerd.

Heden

Gaanderen is nog altijd een zeer hecht dorp. In het dorp staan een protestants-christelijke en twee rooms-katholieke kerken. Daarvan is alleen de St. Martinuskerk nog in gebruik, maar deze zal in de toekomst een andere bestemming krijgen. De St. Augustinusschool was verbonden aan de Sint-Augustinuskerk. De St. Martinusschool was verbonden aan de Sint-Martinuskerk. De St. Augustinusschool is hernoemd naar Augustinusschool, en heeft daarmee ook de band met de St. Augustinusparochie verbroken. Later zijn de St. Martinusschool en de Augustinusschool gefuseerd en hebben zij een nieuw gebouw betrokken, Gaanderwijs. De derde school is de openbare basisschool Wis en Wierig, eveneens bij sportpark De Pol (aan de Watertapweg).

Het dorp telt vele verenigingen. In de regio heeft Gaanderen bekendheid gekregen door zijn vele muziekverenigingen, zoals de Musical Producties Gaanderen, het Symfonisch Blaasorkest Gaanderen (voorheen Harmonie Gaanderen), het Gaanderens Mannenkoor (in 2024 opgeheven) en het koor Liberate. Op sportgebied zijn er onder meer tafeltennisvereniging Odion, badmintonvereniging Poona en voetbalvereniging VVG '25, die in 2025 haar 100-jarige jubileum mocht vieren met een groot feest en een koninklijke erepenning.

Er bestaat van oudsher een zekere scheiding tussen twee groepen bewoners van Gaanderen. De spoorlijn Winterswijk - Zevenaar die dwars door het dorp loopt, vormt de grens tussen Gaanderen-Noord ('Oud-Gaanderen') en Gaanderen-Zuid ('Nieuw-Gaanderen'). Dit fenomeen wordt echter steeds zwakker, men voelt zich niet meer zo sterk verbonden met "Noord" of "Zuid".

Tot 1934 had Gaanderen een eigen station aan de spoorlijn Winterswijk - Arnhem. Op 10 december 2006 is, mede dankzij Dorpsraad Gaanderen, een nieuw station Gaanderen geopend, dit op enkele meters van de oude locatie. Daarmee heeft Gaanderen haar treinstation weer terug. Daarnaast deelde Gaanderen in het verleden een station met de buurtschap Oosseld, station Gaanderen-Oosseld. Dit station lag in de bossen ten noorden van Gaanderen en is in 1927 buiten gebruik gesteld.

Gaanderen heeft een mooie omgeving

Breng eens een bezoek aan Kasteel Slangenburg of aan Koekendaal met naastgelegen kinderboerderij. Ook het wandelpark aan de Akkermansbeek is aan te bevelen. Het Gaanderhuus organiseert regelmatig fietstochten. Je kunt dan genieten van de groene omgeving. Op de website www.doortrappen.nl staat ook een schitterende fietsroute rond Gaanderen. Ook attenderen we je op het project City deal Fietsen Doetinchem. Dit project is er voor iedereen die graag zou willen fietsen, maar zich geen fiets kan veroorloven, geen fiets kan onderhouden of graag fietslessen zou willen. (Info: Gemeente Doetinchem)

Kasteel De Slangenburg

Te midden van een strak aangelegd lanenstelsel en het afwisselende Achterhoekse coulissenlandschap ligt Kasteel Slangenburg als rustpunt in de natuur. Omgeven door water, hoge bomen en spiegelende vijvers vormt dit 17e-eeuwse kasteel een harmonieus geheel met zijn symmetrische omgeving – een plek waar geschiedenis, stilte en landschap samenkomen. Foto: Jeroen de Jong

Gaanderen, van alle gemakken voorzien

Winkels in het dorp en vanaf het treinstation eenvoudig de wijde wereld in. Scholen, verenigingen, De Pol, Het Gaanderhuus en nog veel meer. Ontdek het allemaal in bijlage 2.
Foto's: Eva Fontijn en Bart Stevens

14

Bijlage 2: Voorzieningen en faciliteiten

Gaanderen is van alle gemakken voorzien. Hieronder zullen we opsommen wat Gaanderen allemaal te bieden heeft.

Gezondheidszorg

Bevind jij je in een levensbedreigende situatie, bel dan direct 112 (Nederlands noodnummer).

Huisarts

- Huisartspraktijk De Pelgrim
Pelgrimstraat 61A
7011 BJ Gaanderen
0315 325 310
- Huisartspraktijk
Van Noort en Van der Pol
Vulcaanstraat 28
7011 ES Gaanderen
0315 323 535

Tandarts

- Tandarts A.W. Baris
Frans Bultstraat 38
7011 BB Gaanderen
0315 325 395.

Fysiotherapie

- Fysio Holland
Bloemenweg 3
7011 AH Gaanderen
0315 328 249

Apotheek

- Apotheek Benraad Terborg
(met een medicijnafgifteloket bij het Gaanderhuus, mede mogelijk gemaakt door Dorpsraad Gaanderen)
Hoofdstraat 25
7061 CG Terborg
0315 323 545

Ziekenhuis

- Slingeland Doetinchem
Kruisbergseweg 25
7009 BL Doetinchem
0314 329 911

Verzorgingstehuis

- Sensire Pelgrim
Blikslagerstraat 6
7011 MK Gaanderen
0900 8856

Zorghotel

- De Vlinder Zorgappartementen
Kerkstraat 258a
7011 CT Gaanderen
0315 236 883

Dagbesteding

- Gaanderhuus
Hoofdstraat 11a
7011 AA Gaanderen
06 510 134 34
www.gaanderhuus.nl

15

Onderwijs

Basisscholen

- Gaanderwijs
Pelgrimstraat 59c
7011 BJ Gaanderen
0315 325 767
- Wis en Wierig
Watertapweg 1
7011 BP Gaanderen
0315 341 655

Buitenschoolse opvang

- Kinderopvang Humankind –
Kinderdagverblijf Tovertuin en
BSO Harlekijn
Pelgrimstraat 59d
7011 BJ Gaanderen
0315 228 890
- Humankind – Peuteropvang
't Kruimeltje
Pelgrimstraat 59c
7011 BJ Gaanderen
0315 215 290
- Wis & Wierig - Kindernet
BSO / KDV
Watertapweg 1
7011 BP Gaanderen
0314 784 330

Middelbare scholen

(alle buiten Gaanderen)

- Zone College Doetinchem (vmbo)
Gezellenlaan 14
7005 AZ Doetinchem
088 262 0400

- Almende College in Silvolde
(havo, vwo, vmbo)
Terborgseveld 75
7064 AN Silvolde
0315 630 000
- Ulenhof College Doetinchem
(mavo, havo, vwo, T-vwo)
Vondelstraat 5
7002 AN Doetinchem
0314 378 787
- Houtkamp College Doetinchem
(vmbo-t, mavo, havo, vwo)
Ruimzichtlaan 155
Kruisbergseweg 4
7009 BP Doetinchem
0314 727 199
- Panora Lyceum Doetinchem
(mavo, havo, atheneum,
gymnasium)
Holterweg 121
7001 EK Doetinchem
0314 727 100

Supermarkten

- ALDI Gaanderen
Hoofdstraat 4
7011 AB Gaanderen
088 202 9300
- PLUS Gaanderen
Hoofdstraat 1-27
7011 AA Gaanderen
0315 396 160

Openbaar vervoer

- Trein (Arriva)
traject Arnhem – Winterswijk.
- Buslijn 40
traject Doetinchem – Dinxperlo.
- Contact op Wielen (COW),
auto op maat
www.contactopwielen.nl

Persoonlijke hulp Buurtplein

**Heb je vragen over bijvoorbeeld
gezondheid & zorg, je gezin,
geldzaken of je buurt, neem dan
contact op met Buurtplein en zij
zullen je helpen.**

Wat hebben zij te bieden:
buurtbemiddeling, buurtcoach,
inloopuren, jeugd interventie
team, jeugd- en gezinswerker,
mantelzorgcentrale, sociaal
raadsliden, WMO (Wet
Maatschappelijke Ondersteuning)
en een vrijwilligerscentrale.

Wijkcentrum de Trefkuul in
Gaanderen is een werk- en
ontmoetingsplek van Buurtplein,
zie verder op in deze brochure voor
meer informatie over de Trefkuul.

Terborgseweg 21
7001 GM Doetinchem.
Telefoon: 0314 341 919
Email: info@buurtplein.nl
www.buurtplein.nl

Openbare ruimte Buha

Buha-medewerkers zetten
zich dagelijks in voor een
schone, veilige, duurzame en
klimaatbestendige openbare
ruimte. Zij houden zich met name
 bezig met afval, begraafplaatsen,
groen & dieren, handhaving &
parkeren en wegen & riolering. Als
je hierover vragen hebt, neem dat
contact met Buha op en zij zullen je
verder helpen.

Havenstraat 80
7005 AG Doetinchem
Telefoon: 0314 377 444
Email: meldpunt@buha.nl
www.buha.nl

Wonen Sité

Verhuren en onderhouden
van woningen, garages en
bedrijfsruimten behoort al meer
dan 100 jaar tot de kerntaken van
Sité. Ze zetten een stapje extra
voor urgent woningzoekenden,
waarbij ze samenwerken met
maatschappelijke partners.

Bezoekadres:
Hofstraat 47, 7001 JD Doetinchem
Postadres:
Postbus 172, 7000 AD Doetinchem
Telefoon: 0314 372 000
Email: site@swd.nl
www.swd.nl

Oude IJssel

Een serene winteravond langs de Oude IJssel, waar de laatste zonnestralen door de kale bomen schijnen en weerspiegelen op het rustige water. Foto: Jeroen de Jong

Dorpskrant **De Gaanderbode**

Blijf op de hoogte van het laatste nieuws in Gaanderen! De Gaanderbode wordt zoveel mogelijk bezorgd in het hele postcodegebied van Gaanderen. Toch valt hij om diverse redenen niet overal op de mat. Gelukkig kun je hem op meerdere punten in Gaanderen ook afhalen.

Bij de volgende adressen is de Gaanderbode af te halen:

- Plus Gaanderen
Hoofdstraat 1-27
(tijdens openingsuren)
- JS Schoenen (voorheen Schoenmode Jeannette)
Hoofdstraat 41
(tijdens openingsuren)
- Het Gaanderhuus,
Hoofdstraat 11a
(in het kastje aan de buitenmuur)
- Mocht je De Gaanderbode digitaal willen lezen, ga dan naar www.gaanderbode.nl

Heb je vragen, opmerkingen of wil je iets plaatsen in De Gaanderbode, neem dan contact op via email.

Email: info@gaanderbode.nl

Ontdekken **Gaanderen.nu**

Op deze website staat nieuws en heel veel informatie over Gaanderen bij elkaar. Inwoners én bezoekers vinden zo gemakkelijk hun weg in het dorp. Er wordt voortdurend nieuwe informatie toegevoegd. Het nieuws wordt verzorgd door De Gaanderbode.

Email: info@gaanderen.nu
www.gaanderen.nu

Ontmoeten **Het Gaanderhuus**

Het Gaanderhuus is de huiskamer en het buurtcentrum van het mooie Gaanderen. Het is een ontmoetingsplek voor alle inwoners van Gaanderen en wordt beheerd door een team van enthousiaste vrijwilligers.

Het Gaanderhuus organiseert vele activiteiten. Zo is de huiskamer drie dagdelen in de week geopend voor een kopje koffie of thee. Maar je kunt ook biljarten, spelletjes doen, bewegen op muziek, bloemschikken, knutselen etc. Houd je meer van buitenactiviteiten, dan is fietsen of een potje jeu de boules spelen met een groep dorpsgenoten ook mogelijk. Het Gaanderhuus

is meer dan een plek voor activiteiten. Je leert er mensen kennen. Mensen helpen elkaar met allerlei soorten (hulp)vragen en er worden netwerken gecreëerd en vriendschappen gesloten.

Informatiepunt **Beter Wonen Gaanderen**

Het informatiepunt Beter Wonen Gaanderen is gevestigd in Het Gaanderhuus. Hier kan iedereen, zowel inwoner als professional terecht voor allerlei vragen rondom wonen in Gaanderen. Maar je kunt er ook informatie brengen. Hier wordt informatie uitgewisseld als het gaat om woonvraagstukken bijvoorbeeld wonen voor jongeren, verschillende woonvormen, dubbele bewoning of tijdelijke woonruimte.

Hoofdstraat 11a
7011 AA Gaanderen
Telefoon: 06 510 134 34
Email: info@gaanderhuus.nl
www.gaanderhuus.nl

Belangenbehartiging **Dorpsraad Gaanderen**

Dorpsraad Gaanderen is al tientallen jaren actief op het gebied van samenwerken en verbinden van verschillende organisaties en verenigingen

binnen het dorp Gaanderen.

Ook probeert de Dorpsraad dorpsgenoten zo goed mogelijk te informeren en te betrekken bij besluitvoeringen van bijvoorbeeld de Gemeente Doetinchem of het Wijknetwerk. Het is belangrijk dat Gaandernaren gehoord worden, maar ook dat ze meedenken. Vaak komen we samen tot mooie oplossingen en ideeën. Kortom: voor Gaandernaren, door Gaanderenaren.

Dorpsraad Gaanderen zoekt altijd nieuwe leden om het team te versterken. Alle leeftijden zijn welkom. De Dorpsraad vergadert iedere eerste woensdagavond van de maand in Sporthal de Pol. Ook niet-leden zijn altijd welkom om een vergadering bij te wonen. Aarzel niet en neem contact op.

Pelgrimstraat 61
7011 BJ Gaanderen
Email: info@dorpsraadgaanderen.nl
www.dorpsraadgaanderen.nl

Bestuur **Gemeente Doetinchem**

Adres gemeentehuis:
Raadhuisstraat 2
7001 EW Doetinchem
Telefoon: 0314 377 377
www.doetinchem.nl

Veiligheid **Wijkagent**

De wijkagent is een ervaren politieagent die samenwerkt met collega's van het basisteam, zoals surveillanten en rechercheurs.

De wijkagent werkt aan een veilige wijk door handhaving en opsporing. Vaak is de wijkagent een eerste aanspreekpunt in de wijk en een bekend gezicht. De wijkagent kent veel inwoners en ondernemers en spreekt regelmatig met hen. Door al die contacten weet de wijkagent wat er speelt in de wijk en kan in een vroeg stadium problemen oplossen en liever nog, voorkomen.

Indien je de wijkagent wil spreken, bel dan naar het algemene nummer van de politie: 0900-8844 of neem contact op met Dorpsraad Gaanderen of Gemeente Doetinchem. Zij zullen je verder begeleiden naar de juiste contactpersoon

Leefbaarheid **Wijknetwerk Gaanderen**

Wijkwerk is een samenwerking van bewoners en professionals in een wijk of dorp.

Zij vormen een netwerk waaraan veel organisaties deelnemen zoals

wijk – en dorpsraden, gemeente, buurtcoaches (buurtplein), politie, Sité Woondiensten, buha, jeugdwerk, ondernemers en vertegenwoordigers van scholen. Zo is er in Gaanderen ook het Wijknetwerk Gaanderen actief. Het wijknetwerk neemt initiatief en pakt gezamenlijk knelpunten aan om de woonomgeving zo prettig mogelijk te maken en te houden.

Heb jij een idee of vraag over je buurt? Of wil je meer weten over het wijknetwerk, kijk dan op www.wijkwerkdoetinchem.nl

Sport- en **cultuurverenigingen**

Gaanderen kent een rijk en bruisend verenigingsleven. Er zijn veel sportverenigingen en culturele verenigingen actief. Sport- en Cultureel centrum De Pol en buurthuis De Trefkuul spelen hierin een belangrijke rol.

Sport- en Cultureel **centrum De Pol**

Stichting Exploitatie de Pol Gaanderen komt voort uit Stichting Sport en Cultuur Gaanderen, die in 1967 is opgericht met als doel: het bevorderen van het stichten en/of exploiteren van één of meer gebouwen en/of andere

accommodaties voor de sport, cultuur, alsmede voor sociaal jeugd- en jongerenwerk.

Door diverse acties en door bijdragen van de gemeente Doetinchem kon in 1974 het sport- en cultureel centrum De Pol gerealiseerd worden. Het eigendom en beheer kwamen in handen van gemeente Doetinchem. Nu is Stichting Exploitatie de Pol nauw betrokken bij het beheer.

Doelstelling is een efficiënte organisatie en de Pol als kloppend hart in het dorp Gaanderen. De bestuursleden zijn vrijwilligers, en de Stichting heeft geen winstoogmerk. Verenigingen, clubs en individuele gebruikers doen rechtstreeks zaken met de Stichting en haar medewerkers.

Sport- en cultureel centrum De Pol Gaanderen is geschikt voor vele sporten en culturele evenementen. De sporthal is tevens te splitsen in twee gelijke zalen en zijn afzonderlijk te huur. Daarnaast bevindt zich in het centrum ook nog een gymzaal, 2 culturele zalen en een vergaderzaal. Tevens is er in het centrum een sportcafé gevestigd, "Bij de Pol".

Rondje de Pol is vanaf de zomer 2024 in gebruik genomen. Dit is een wandelroute met extra

mogelijkheden waar mensen jong en oud, met of zonder beperking, samen gezond kunnen bewegen en elkaar kunnen ontmoeten. Het terrein is openbaar toegankelijk en het rondje heeft een lengte van ongeveer 2 kilometer. De route begint en eindigt bij de Pol zodat mensen hier onder het genot van een kopje koffie kunnen bijkletsen en nieuwe mensen kunnen ontmoeten.

Pelgrimstraat 61
7011 BJ Gaanderen
Telefoon: 0315 239 627
Email:
administratie@depol-gaanderen.nl
www.depol-gaanderen.nl

Buurthuis De Trefkuul

Wijkcentrum de Trefkuul is een werk- en ontmoetingsplek van Buurtplein en daarnaast onderdeel van het complex van Stichting Exploitatie de Pol. De Trefkuul is geschikt voor ontmoetingen en activiteiten voor en door het dorp.

Pelgrimstraat 59a
7011 BJ Gaanderen
Telefoon: 0314 760 142
www.depol-gaanderen.nl/
accommodaties/buurthuis-de-
trefkuul/

Alle verenigingen, c.q. organisaties in Gaanderen op een rijtje

Wil je meer informatie over een vereniging of je aanmelden? Loop dan bij Sporthal de Pol naar binnen en vraag om meer informatie.

• A4D Gaanderen (avondvierdaagse, wandelen) • ABC Biljartvereniging • Badmintonvereniging G.B.C. Poona • Bridgeclub Gaanderen • Buur maakt Natuur • Dartclub Bij de Pol • De Trefkuul • Dorpsraad Gaanderen • EHBO Gaanderen • Fotoclub De Trefkuul • Gaanderhuus • Gemengd Koor Augustinus-Martinus • Gymnastiekvereniging Tempora • Handbalvereniging Minerva • Hengelsportvereniging De Oude IJssel • Koor Janboel • Koor Liberate • KunstRoute Gaanderen • Landgoedkoor De Slangenburg • Musical Producties Gaanderen (MPG) • Only Friends Achterhoek • Oranjecomité Gaanderen • Oudheidkundige vereniging Gander • PCI Caritas Gaanderen • Rijvereniging en Ponyclub de Vulcaan • Schaakvereniging De Kameleon v/h Regina Gaanderen • Schuttersgilde St. Martinus • ScoGa Scouting Gaanderen • Stichting exploitatie sporthal de Pol • Stichting KiVaDa • Sportservice Doetinchem • Stichting Sport & Cultuur • Symfonisch Blaasorkest Gaanderen • Tafeltennisvereniging Odion • Tennisvereniging Tega '74 • The Hohner Boys (mondharmonica vereniging) • VDH Kringgroep Slingeland • Volleybalvereniging Volga • VVG '25 (voetbal) • WAO Club Achterhoek • Zij-Actief Gaanderen • Zonnebloem afdeling Gaanderen • Zwerfafvalbrigade Gaanderen

Natuurpark Akkermansbeek

Twee wandelaars volgen een slingerend pad door het serene landschap van Natuurpark Akkermansbeek in Gaanderen.
Foto: Jeroen de Jong

In het groen

Weelderig groen vanuit de lucht bekeken. Boven een deel van Gaanderen met daarop ook goed zichtbaar de tuintjes bij de huizen. Onder sluis "De Pol", een wereld op zich met onder andere de waterzuivering, aanlegplaats en visplekken. Foto's: uit het archief van Bart Stevens.

Bijlage 3: Tuinieren is goed voor je

'Mensen die tuinieren blijken gezonder te zijn, herstellen sneller van ziekte, hebben minder last van stress en voelen zich gelukkiger. Je schoffelt namelijk niet alleen je tuin, ook je geest.' , aldus Mevr. Sue Stuart-Smith, psychiater in Hertfordshire (Engeland). Bovendien ben je in de tuin bezig met aardse zaken, in plaats van met andere mensen. Dat geeft je brein rust.

Je hebt voor het onderhoud van je tuin wat gereedschap nodig. Denk aan een schop, een schoffel, een hark en een bezem. Heb je dit niet? Wellicht wil een buurman of buurvrouw je daarbij helpen en het gereedschap aan je uitlenen. Ook kun je in de beginperiode vragen of stichting Present je wilt ondersteunen bij het oppakken van het tuinonderhoud. Neem hiervoor contact op met de Gemeente Doetinchem of de Dorpsraad Gaanderen en zij zullen je koppelen aan de juiste personen. Hoe pak je het aan? Wanneer pleeg je onderhoud aan de tuin? Hoe kom ik aan leuke plantjes voor de tuin?

Enkele tips:

- **Tuinieren is buiten werken.** Dat zorgt er voor dat je frisse lucht inademt. Dat is goed voor je gezondheid. En door buiten actief te zijn kan werken in de tuin bijdragen aan je vitamine D-niveau. Ook stelt het werken in de tuin je in de gelegenheid om een praatje te maken met je burens of voorbijgangers.
- **Je hebt minder stress.** Last van stress in deze soms wat overprikkelde samenleving? Dan hebben we goed nieuws! Want het is wetenschappelijk bewezen dat tuinieren rustgevend en stressverlagend werkt. Tijdens het tuinieren komen endorfines vrij in je lichaam. Dat zijn stoffen die zorgen voor een ontspannen gevoel.
- **Ideaal voor bezige bijen.** Zit je niet graag stil? En zie jij een weekje verlof eerder als een kwelling dan als beloning? Dan is tuinieren dé ideale bezigheid om je tijd nuttig te doden. Want je kan je helemaal uitleven en je tuin ombouwen! Na het zien van het resultaat zal je je gegarandeerd voldaan voelen!

- **Je mag creatief zijn.** Tuinieren is ook een creatieve hobby. Je moet nadenken of alles bij elkaar past qua plantensoorten en kleuren. Maar eigenlijk zijn er niet veel regels en mag je in je tuin vooral doen wat jij wilt! Het tuinieren zorgt er ook voor dat je je hoofd leegmaakt, waardoor het ruimte krijgt voor nieuwe ideeën. Na een uur tuinieren zit je al boordevol inspiratie voor andere dingen!
- **Het is gezond.** Tuinieren is ook gewoon gezond. Je bent buiten in de frisse lucht en je beweegt. Een uur tuinieren kan er al voor zorgen dat je tussen 200 en 300 calorieën verbrandt. Een gezonde work-out dus! Bovendien neemt je lichaam een extra portie vitamine D op wanneer de zon schijnt!
- **Back to the basics.** Met een schop, snoeischaar en gieter kom je al heel ver. Tijdens het tuinieren heb je geen hoogtechnologische snufjes nodig om goed werk te verrichten. Zet je mobiele telefoon even uit en leg je laptop aan de kant, want die heb je niet nodig! Je bent niet alleen productiever zonder, maar je lichaam heeft er ook deugd van die prikkels even niet te moeten opnemen.

Mensen die tuinieren blijken gezonder te zijn, herstellen sneller van ziekte, hebben minder last van stress en voelen zich gelukkiger.

Voor dag en dauw

Linksonder: Zonsopkomst in de Tuinstraat in Gaanderen, waar de ochtendmist zachtjes over de weilanden hangt en het pad tussen het groen uitnodigt tot een heerlijke wandeling. Foto: Jeroen de Jong

Zonsopkomst

Een prachtige zonsopkomst boven het rustige landschap van Gaanderen. Het silhouet van de boom midden in het weiland aan de Vreeltstraat steekt scherp af tegen de kleurrijke ochtendlucht. Foto: Jeroen de Jong

*'t Leven is soms
Zo breekbaar als glas
Zo vluchtig als wind
Als mist op het gras*

Bart Stevens

gemeente [gD] Doetinchem

Mede mogelijk gemaakt door:

Dorpsraad Gaanderen, Wijknetwerk
Gaanderen en Rabobank Graafschap

versie juni 2025